Eduskunnan Hallintovaliokunnan kuuleminen 21.11.2018 klo 11.15

HE 164/2018 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi siviilihenkilöstön osallistumisesta kriisinhallintaan annetun lain, Pelastusopistosta annetun lain sekä tapaturman ja palvelussairauden korvaamisesta kriisinhallintatehtävissä annetun lain muuttamisesta

Ulkoministeriön keskeiset näkemykset Hallituksen esityksestä:

- Osallistuminen kansainväliseen siviilikriisinhallintaan on keskeinen osa Suomen ulko- ja turvallisuuspolitiikkaa. Ulkoministeriö katsoo, että siviilinkriisinhallintaa koskevan lain uudistaminen on tarpeellista ja että hallituksen esitys parantaisi Suomen edellytyksiä osallistua siviilikriisinhallintaan. Hyvä ja selkeä laki antaa Suomelle erinomaisen pohjan aktiiviselle siviilikriisinhallinnalle jatkossakin.

- Lakiehdotuksessa on myönteistä pelastustoiminnan eriyttäminen siviilikriisinhallinnasta. Asiasta saattoi olla epäselvyyttä vielä vuosituhannen alussa, mutta nyttemmin käytäntö on osoittanut sen, että kansainvälinen pelastustoiminta ja siviilikriisinhallinta ovat pääsääntöisesti kaksi eri asiaa. Tämä tosiasia on huomioitu HE:n 1. pykälässä (*Lain tarkoitus*). Käytännössä tämä asia näkyy myös Kriisinhallintakeskuksen hallinnollisen aseman selkiyttämisellä erottamalla se Pelastusopistosta. Samalla on niin ikään perusteltua, että Kriisinhallintakeskusta koskeva lainsäädäntö siirretään nyt siviilikriisinhallintalakiin.

- Asia, jota on valmisteltu HE:n antamisen jälkeen: UM pitää perusteltuna sisäministeri Mykkäsen päätöstä siirtää Kriisinhallintakeskus pääkaupunkiseudulle. Katsomme siirron parantavan selkeästi yhteistyömahdollisuuksia Kriisinhallintakeskuksen kanssa niin kansallisesti kuin kansainvälisesti. Siirto parantaa Suomen mahdollisuuksia osallistua siviilikriisinhallintaan. Siviilikriisinhallinnan kansallisessa strategiassa on Suomen visioksi mainittu: *Suomi on aktiivinen vaikuttaja ja edelläkävijä Euroopan unionin ja kansainvälisten järjestöjen siviilikriisinhallinnan toiminnassa ja kehittämisessä*. Kriisinhallintakeskuksen siirto pääkaupunkiseudulle edistää tämän vision toteuttamista.

- UM näkee myönteisenä sen, että palvelussuhteessa olevan henkilön oikeuksia ja velvollisuuksia koskevia säännöksiä tarkistetaan ja selkiytetään esim. tilannetta, jossa asiantuntija joudutaan kutsumaan kesken toimikautensa pois operaatiosta.

- UM pitää perusteltuna, että oikeus asunto-, koulutus- ja päivähoitokorvauksiin myönnetään kansainvälisten sihteeristöjen tehtävissä työskenteleville. Uudistus edesauttaa siten kandidaattien löytämistä näihin vaikuttavuudeltaan tärkeisiin tehtäviin.

- Lakityöryhmän työn aikana keskusteltiin myös UM:n ja SM:n välisestä työnjaosta. Lopputulema oli ulkoministeriön mielestä perusteltu: ministeriöiden väliseen toimialajakoon ei ehdoteta muutoksia.